

OBSAH

Prameny a řeky slévající se v jeden veletok úcty, lásky a života v plnosti (Předmluva Ctirada Václava Pospíšila)	7
Úvod	15
Část první	
ŽIVOT MATĚJE PROCHÁZKY	19
I. Dětství a studentská léta 1811–1833	21
I.1. Brtnice 1811–1819	22
I.2. Jihlava 1819–1827	26
I.3. Brno 1827–1833	32
I.3.1. Filozofické studium 1827–1829	34
I.3.2. Teologické studium 1829–1833	36
II. Pastorační činnost ve farnostech 1833–1850	43
II.1. Stálky 1833–1834	45
II.2. Čejkovice 1834–1835	46
II.3. Brno – sv. Tomáš 1835–1837	47
II.4. Komárov u Brna 1837–1840	49
II.5. Zábřdovice 1840–1850	51
II.5.1. České národní probuzení a kořeny sociální otázky	53
II.5.2. Žádosti o kaplanství	56
II.5.3. Nové výzvy s příchodem revolučního roku 1848/49	59

III. Činnost pedagogická, vlastenecká a spolková v Brně 1850–1889 . . .	64
III.1. Přátelství s Františkem Sušilem	69
III.2. Brněnské německé gymnázium 1850–1881	73
III.2.1. Učitelská kariéra	75
III.2.2. Učitel, katecheta a vychovatel	78
III.3. Činnost vlastenecká a spolková	88
III.4. Ocenění církevní a akademické	94
III.5. Léta v penzi 1881–1889	98
Část druhá	
LITERÁRNÍ DÍLO MATĚJE PROCHÁZKY	105
IV. Literární činnost – obsah, forma a prostředky	107
IV.1. Publikační činnost v periodikách	109
IV.2. Český jazyk a literatura, básně a překlady	111
V. Církevní dějiny a náznaky teologie dějin (spásy)	119
V.1. Česká historiografie v Procházkově době	120
V.2. Východiska Procházkovy historické práce	122
V.3. Obecné, zvláště církevní dějiny	126
V.4. České církevní dějiny a hagiografie	128
V.4.1. Jan Sarkander a olomoucké osobnosti	129
V.4.2. Cyrilometodějské téma	134
V.4.3. Ostatní historiografická produkce	139
V.5. Procházková teologie dějin (spásy) a interpretace dějin českých . . .	142
V.6. Obraz Židů a otázka židovská	150

VI. Víra proti nevíře a fundamentální eklesiologie	156
VI.1. Stav soudobé apologetiky a východiska Procházkovy apologetické práce	157
VI.2. Obhajoba proti nevěreckým názorům	160
VI.3. Obhajoba proti ostatním, nekatolickým církvím	162
VI.4. Unionistické snahy	164
VI.5. Primát sv. Petra a vztah církve ke světské moci	167
VI.6. Obraz církve a obraz světa	170
VII. Výzvy dobové přírodovědy a filozofie z hlediska víry	173
VII.1. Kontext myšlení a metodologické úskalí, východiska Procházkovy práce	175
VII.2. Materialismus jako světonázor	178
VII.3. Vesmír v zorném úhlu astronomie, teologie a materialismu, spor o účelnost	178
VII.3.1. Mimoszemský život	182
VII.4. Vývoj živé přírody	183
VII.4.1. Evoluční a jiné teorie do Darwina	184
VII.4.2. Charles Darwin	186
VII.4.3. Darwinismus	188
VII.5. Paleoantropologie	191
VII.5.1. Stáří lidského rodu a jeho počátky	191
VII.5.2. Teorie vzniku člověka a lidská odlišnost	192
VII.5.3. Role člověka ve stvoření	196
VIII. Morální teologie a asketika	199
VIII.1. Asketické spisy	202
VIII.1.1. <i>Budme střídmi</i>	204
VIII.1.2. <i>Slovo studující mládeži</i>	205
VIII.2. Pojetí morálky a obraz Boha jako morální autority	207

IX. Dělnická otázka	212
IX.1. Sociální a dělnická otázka do vydání Procházkovy spisu	212
IX.1.1. Evropští socialisté před Matějem Procházkou	214
IX.1.2. Křesťanský socialismus v českých zemích do sepsání <i>Otázky dělnické</i>	218
IX.2. Povaha spisu <i>Otázka dělnická</i> a východiska pro jeho hodnocení ve světle současné sociální nauky církve	221
IX.2.1. Struktura díla <i>Otázka dělnická</i>	223
IX.2.2. <i>Otázka dělnická</i> ve srovnání s encyklikou <i>Rerum novarum</i>	226
IX.2.3. Východiska současné sociální nauky církve a <i>Otázka dělnická</i>	228
IX.3. Hlavní témata, východiska, cíle a prostředky v díle <i>Otázka dělnická</i>	229
IX.3.1. Boží záměr pro člověka a lidstvo	230
IX.3.2. Základní pojmy dělnické otázky	235
IX.3.3. Křesťanská morálka a ctnosti jako způsob řešení dělnické otázky	239
IX.3.4. Role církve	241
IX.3.5. Práva ženy	244
IX.4. Procházkův vliv na další generace křesťanských socialistů	246
 Část třetí	
DRUHÝ ŽIVOT MATĚJE PROCHÁZKY	249
 X. Od glorifikace k pozapomnění	251
X.1. Pohled současníků za Procházkovy života	252
X.2. Pohled současníků po Procházkově smrti	255
X.3. Pohled následujících generací	259
X.4. Portrét a povahopis	266

Exkurz: Matěj Procházka a Tomáš Garrigue Masaryk	273
Celkový závěr: Přínosy k poznání Matěje Procházky	281
Abstract: Revivalist, historian, apologist Matěj Procházka (1811–1889) .	293
Seznam použitých zkratek	295
Prameny a literatura	297
A. Bibliografie Matěje Procházky	297
B. Archivní prameny.	309
C. Tištěné prameny k životu Matěje Procházky	312
D. Spisy Procházkových současníků	315
E. Ostatní použitá literatura	316
F. Internetové zdroje.	323
Jmenný rejstřík	325